

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор.
на чверть року 5 кор.
на місяць 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі число по 16 сот.

РУСЛАНА

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича

Виходить у Львові що дия крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. і. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажи Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламації неопечатані вилни від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсланим» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Триестенський стан влітковий в радї державній.

(X) Розпорядок міністерства про влітковий стан в Триесті і області переказано на вторниковім засіданю посольської палати окремій комісії з 37 членів, яка має до 8 днів здати справу палаті. Так отже через 8 днів можна сподівати ся в палаті подібної розправи, яка відбула ся в вторник.

Пламенна річ соціал-демократа Еленбогена, котрий промовляв з свого становища яко заступник робітників, але в дійсности був оборонцем італійських анархістів і іридентистів, певно не причинила ся до усмирення пристрастей в Триесті, викликаних там під покришкою робітничого питання розкладовими елементами. Др. Еленбоген уміє розогнути уми, викликати страшне обуренє, роздмухати пристрасти, а відтак настроїти жалібно майже до сліз, так що его виводам можна би майже повірити. Однак приглянувши ся ближше всему, доходить ся до переконаня, що все те було лише скуєно построєне, обчислене. З его виводів виходить, що лише соціал-демократи мають серце, спочувають нещасним, гнобленим і переслідуваним, они взяли в монополі всі ті благородні почуваня, які у всіх інших нібито вже зовсім вимерли. Они-ж вислали зараз свого спеціального референта від нужди, нещастя і убожества до Триесту і сей з муравлиною пильністю збирав там все, що дало би ся зужиткувати для парламентарного успіху, они установили справдешне правительство над правительством. Соціал-демократи так радо иньшим верствам кидають в очи докір визискування, але чи їх тактика в тім случаю не є як-раз визискуванням?!

З всіх подій і познак доси зібраних виходить вже ясно, що загальна робітнича змова була лише приводом, була точкою виходу для тих, що хотіли визискати робітників до своїх цілей і на се вказав, хоч вельми оглядно, др. Кербер. З огляду на заграничну політику, на союз нашої монархії з Італією, міністер-президент лише натякнув на те, що у всім тім була рука іридентистів, котрі під безпечною покришкою тридержавного союзу ведуть безоглядно і безкарно своє ремесло. Тут правительством повинно було ясно і виразно поставити справи і вимагати виразного обрхунку, наколи союз має бути союзом. Італія повинна знати, що Триест є австрійським містом, а італійське правительство повинно недвозначно дати пізнати іридентистичним елементам, що тут нема кого «визволяти».

Однак річ д-ра Еленбогена не викликала того вражіня в палаті, на яке він спекулював. Велика більшість палати не затратила ще почувань милосердя, але й розуміня потреби ладу і спокою як-раз в інтересі самих робітників і ухвалила на внесенє д-ра Катрайна вибрати окрему комісію і їй поручити розслідженє тих подій. Внесенє д-ра Еленбогена на усуненє намісника і знесенє вліткового стану пе-

репало, як і внесенє, щоби комісія до трех днів здала справу, а прийнято внесенє д-ра Дершати на 8-дневний речинець.

Вправді, не багато се часу, щоби основно розслідити матеріал так всесторонній, але не можна сумнівати ся, що комісія упорає ся з ним в тім часі і предложити палаті внесенє на прийнятє до відомости розпорядків правительства, які показали ся konieczними для приверненя ладу і безпечности житя.

Італійський клуб показав досить резе ви в цілій справі, хоч один речник его Гортіс досить виразно висловив, що не чує особливої примани до Австрії, а другий Бартолі виступив доволі радикально. Через 8 днів повторить ся та сама розправа з певними відмінями, але австрійське правительство буде мало з сего науку, що в давніших часах і в недавних ще багато нагрішено, пособляючи посередню зростови іриденти.

Русини в північній Америці.

Окремий характер — више «Gazeta Handlowo geograficzna» — має еміграція Русинів до Канади. Там емігрують не робітники для зарібку, але переселяють ся рільники з цілими родинами на завжди, поселяючись на ріли. Є се рільничя колонізація.

Як заробкова еміграція існувала і існує лише з західної Галичини, так знов ся рільничя, колонізаційна еміграція рекрутує ся виключно лише зі східної Галичини і Буковини.

Перші рускі селяне в числі кількох родин із станицявського повіту виїхали до Канади в р. 1893. і 1894. за приміром емігруючих з сусідства Німців-колоністів і поселились в північно-західній канадській провінції Альберта в оселі Една коло міста Едмонтон над рікою Саскачеван.

В часі пануючої у східній Галичині в літах 1895. і 1896. горячкової еміграції до Бразилії, піднесено між Русинами проєкт зверненя руского, еміграційного руху до західної Канади. Кількох інтелігентних Русинів удало ся навіть на місце за-для розслідженя тамошних умов і звернуло еміграційну хвилю до Канади. Помимо, що кошти подорожи переселеня вносять значні квоти, бо в переїзді не було жадних полекший, переселило ся досить знатне число руских селян до Канади. В протягу літ 1895—1901 поселило ся там около 40.000 Русинів з Галичини і Буковини, осідаючи переважно на дарових т. зв. гомстедах (по 160 акрів), на диких степах в північно-західних провінціях: Манітоба коло Вінпегу, Асінїбоя, Саскачеван і Альберта.

Канадський колонізаційний спосіб розселив се населенє по широким північно-західних степах. Найбільша часть Русинів є в Манітобі (пр. в чотирох колоніях: Stuartbrun, Dauphin, Pleasant Home і Sifton поселило ся звиш 10.000 Русинів, однак віддалене одної колонії від другої є так знатне, що їзда залізницею в одній до другої триває 2—3 дні). Стюартбрун віддалене від міста Вінпег (столиці Манітоби) на один день їзди залізницею. Рівнож є досить знатна часть Русинів в самім Вінпегу і околиці (колонії Brocken Head, St. Norbert, Gonor), а

вкінці в Shoal Lake (Ethelbert, Springfield) В Асінїбоя є руска колонія Йорктон, в Саскачеван: Sacharoon.

Лишень тільки в провінції Альберта, коло м. Едмонтон, поселена руска людність є децю більше згуртована, творячи шість колоній на просторони 900 кв. миль англ. (35 австр. миль) в загальнім числі 8.000 осіб. Сі колонії положені над рікою Саскачеван, в сусідстві французької колонії Ст. Альберт і німецької Стоней Плен, на 60 англійських миль від міста Едмонтон. Сі колонії їдуть в такім порядку: Edna, Westok, Whifort, Victoria, Beaver Lacke і New Kolumya, а також Rabbit Hill (де Русини закупили від Німців вже управлені фарми по 400—900 доларів).

Підсоєне в західній Канаді є дуже острє, так що часто в серпни приморозки виряджують шкоду в збіжку на пни. До розпочатя господарства на фармі треба якогось капіталу, тож положенє загалу біднійших колоністів є дуже прикрє. Они удержують ся через перші роки з заробітків на дальших німецьких колоніях, або при залізницях, покидаючи жінки з дітьми на своїй фармі на дикому степу. Дорослі діти їдуть на службу до богатих місцевих фермерів, а дівчата до міста, де дуже скоро образують ся, але і асимілюють ся, перемінюючись з наших Маринь на англійські або французькі ледї.

Тільки богатїші селяни, які посідають трохи капіталу, змогли вже яко-таким загосподарювати ся. Продукують шницю, випасають товар Овочеві дерева і богато яри не удають ся з причини зимного підсоєня. Загал нових колоністів живе в нужді.

Язвою канадських прерій — окрім надзвичайно сильної зими — є докучливі для чоловіка і звірят комарі і різні мушки.

В церковній квестії між канадськими Русинами панує незвичайний хаос. Латинський клир хоче притягнути Русинів до місцевих, латинських костелів (переважно французьких), російські місіонарі навертають їх на православє і се удає ся їм легше, бо часть Русинів, іменно в Буковині, є православного віроісповіданя. А протестантські секти хотять Русинів позискати для своєї реалїї.

Знатне віддалене колонії від себе і знов поодиноких поселенців на кожній колонії утруднює там організацію. Тож руский гр.-кат. місіонар, о. Жолдак, висланий тудя о. митрополитом Шептицьким має не легке завданє перед собою. Занедбанє виселеня відповідного числа гр.-кат. священників до сих колоній і взагалі управильненя справ рускої церкви в такій спосіб, як в Сполучених Державах, є в. через імеьованє гр.-кат. єпископа так для Сполучених Держав, як і для Канади (в одній особі), може потягнути за собою богато комплікацій в житю Русинів на канадським церковнім поєли, та стати причиною цілковитої страти їх для католицької Церкви.

Державна рада.

На початку засіданя президент палати подав до відомости подяку архикн. Райвера за гратуляційну манифестацію. Відтак відчитано

